

1. Lapse õigus- ja teovõime

Taanis on iseseisvalt kohtusse pöördumise vanuse alampiir 18 aastat.

2. Juurdepääs kohandatud menetlustele

Kriminaalajade puhul ei ole spetsiaalseid lapsohvrite ja lapstunnistajatega tegelevaid asutusi. Selliste lastega tegelevad tavaline politsei, prokuratuur ja kohtud.

Tsiviilasjade puhul ei ole Taanis spetsiaalseid asutusi, mis tegeleksid lastega tsiviilkohtumenetluses.

Taani õigussüsteem põhineb üldjuhul eeldusel, et kohtunikud ja kohtutäiturid on üldsuunitlusega. Seega ei osale lapsi puudutavates menetlustes sellele valdkonnale spetsialiseerunud kohtunikud ega kohtutäiturid.

Kohtutel on üldine kohustus menetleda iga kohtuasja vajaliku kiirusega.

2013. aastal otsustas Taani valitsus tegevdada laste ja noorte kaitset väärkohtlemise eest. Kui laps või noor vajab eeldatavasti eritoetust, tagab kohalik omavalitsus lapse või noore olukorra uurimise.

Kriminaalõiguse süsteemis ei ole spetsiaalseid lapsohvrite ja lapstunnistajatega tegelevaid asutusi.

Taani peab saatjata alaealisi eriti haavatavaks rühmaks ja nende taotluste läbivaatamise kohta on koostatud suunised.

Lastest hagejaid esindavad tsiviilkohtumenetluses nende vanemad või eestkostjad, sest lastel puudub menetluste võime. Lastel, keda kutsutakse tavalisse tsiviilkohtusse tunnistajaks, ei ole õigust taotleda tasuta advokaati.

3. Valdonnaülesed aspektid

2013. aastal eraldas Taani valitsus rahalisi vahendeid algatustele, mis tegevdavad laste ja noorte kaitset väärkohtlemise eest Ühe algatuse raames loodi viis spetsiaalset nn lastemaja kõigi Taani kohalike omavalitsusüksuste jaoks.

Loodud on koostöömehhanism piirkondliku haldusasutuse ja kohalike omavalitsuste vahelise koostöö tõhustamiseks tõsiste konfliktide korral.

4. Spetsialistide koolitus

Asekohtunikud osalevad mitmel kohustuslikul baaskoolituskursusel. Need kursused hõlmavad hooldusõigusajade menetlemise koolitust.

Kohtunike puhul on see teema koolituskursustesse ja seminaridesse üldiselt lisatud, kui see on asjakohane.

Lapsi tsiviil-, kriminaal- või haldusajades esindavatele advokaatidele kohustuslikku koolitust ette nähtud ei ole.

Prokuratuuri juhataja pakub täienduskoolituse osana seminari prokuröridele, kes puutuvad menetluste käigus kokku lastega.

Taani valitsus toetab kohalikke omavalitsusi pidevalt nende töös haavatavatele lastele, noortele ja nende perekondadele sobiva teenuse osutamiseks.

Seepärast eraldatakse igal aastal rahalisi vahendeid kohalike omavalitsuste sotsiaaltöötajate täiendusõppeks.

5. Lapse parimad huvid

Taani sotsiaalteenuste seaduse kohaselt on kohalik omavalitsus kohustatud tagama lapsele vajaliku toe vastavalt lapse parimatele huvidele. Tuge tuleb seega kohandada lapse konkreetsele olukorrale ja vajadustele, seda tuleb anda varakult ja pidevalt, et probleeme saaks võimalikult suures ulatuses lahendada lapse kodus või lapse vahetus keskkonnas. Lisaks peab see tugi lähtuma lapse enda vahenditest.

6. Järelevalve lapsi puudutavates menetlustes tehtud otsuste üle ja nende otsuste täitmisele pööramine

Kriminaalõiguses on ette nähtud, et kui politseile teatatakse väidetavast kuriteost, on politseil üldine kohustus anda kannatanule juhtnööre ja teavet, muu hulgas õiguse kohta saada õigusabi.

Kohtuotsuseid, mis on tehtud tsiviilasjades, milles on hagejateks lapsed, pööravad täitmisele täitmiskohtud tavaliste täitmismäärade kohaselt. Lastest hagejatel puudub menetluste võime ja seega peavad neid esindama nende vanemad või eestkostjad, kes teostavad lapsest hageja õigusi.

Perekonnaajades pööravad lapse hooldusõiguse ja elukoha kohta tehtud kohtuotsuseid täitmisele täitmiskohtud. Kohtuotsust ei saa täimisele pöörata, kui lapse vaimne ja füüsiline tervis on suures ohus.

7. Juurdepääs õiguskaitsevahenditele

Kriminaalõiguses on ette nähtud, et kui politseile teatatakse väidetavast kuriteost, on politseil üldine kohustus anda kannatanule juhtnööre ja teavet, muu hulgas õiguse kohta saada õigusabi, ja teavet kaebuste esitamise kohta. Hüvitisnõudeid saab menetleda kriminaalkohtumenetluse käigus.

Laps võib olla hageja staatuses, kuid menetluste võime puudumise tõttu ei saa ta iseseisvalt enda nimel siseriiklikesse kohtutesse pöörduda.

Laps võib olla kostja staatuses, kuid kõiki menetlustoiminguid peavad tegema lapse nimel tema vanemad või eestkostja.

Kõik isikud, sealhulgas lapsed, on kohustatud andma kohtumenetluses ütlusi, kui kohus kutsub nad kohtusse tunnistusi andma. Lapse osalemiseks kohtumenetluses tunnistajana ei ole vaja vanema või eestkostja nõusolekut.

Tsiviilkohtumenetluses võivad lapsed olla hageja või kostja staatuses. Lastel ei ole üldiselt menetluste võimet ning seetõttu teostavad lastest hagejate ja kostjate õigusi, sealhulgas edasikaebamise õigust, nende vanemad või eestkostjad.

8. Perekonnaelu

Enne võimalike lapsendajatena heakskiitmist uurib ühishõukogu sekretariaat avaldajaid põhjalikult. Uurimise tulemused esitatakse ühishõukogule, kes otsustab nende põhjal, kas avaldajaid saab võimalike lapsendajatena heaks kiita.

Taani 2015. aasta detsembri lapsendamisseadus võimaldab ainult täielikku lapsendamist. Praegu teeb Taani AAB koostööd ainult nende päritoluriikidega, kelle õigus võimaldab kindlat lapsendamist.

Riigisisese lapsendamise kohta on Taani lapsendamisseaduses sätestatud, et kõigi üle 12aastaste laste lapsendamiseks on vaja nende nõusolekut.

Alla 12aastase lapse puhul peab riiklik haldusamet, kui lapse küpsus ja asja laad seda võimaldavad, teatama, kuidas laps lapsendamisse suhtub.

Lapsendamist käsitlevate õigusaktide eest vastutab sotsiaal- ja siseminister.

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.